

Tanulságos történelem

2016 március 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Szulejmán és utódai célja nem els?sorban a Magyar Királyság, hanem a Nyugat elözönlése volt. Éppúgy, ahogy az iszlám teszi napjainkban, terrorral és migrációval egyaránt.

Szigetvár ostromára és Zrínyi Miklós h?si halálának négyszázötvenedik évfordulójára emlékezve a tervezett államközi találkozó a közel-keleti háborúk, a migrációs nyomás és a terrorveszély miatt sajátos értelmezést gerjeszt. A közös magyar–horvát–török f?hajtás dühödt vitákra sarkall. Mintha egy rég lezajlott esemény átértelmezésér?l lenne szó. Holott a história már csak olyan, hogy az egykori ellenfelek és barátok kezdett?l fogva más-más szemszögb?l közelítenek hozzá. Sose volt egyforma a honvéd? magyarok, a hódító oszmánok, az ausztriai, a német birodalmi és a cseh–morva rendek, vagyis a Habsburgok megközelítése, nem szólva a katolikus és a protestáns szemléletr?l. A közel fél évezredes indulat az újkori népvándorlás miatt föléledt, s egyrészt gazdasági-kulturális, másrészt honfélt? érveket generál. Mondhatnánk, a múlthoz ragaszkodás az ország mai érdekeit semmibe véve irracionális, de többr?l és másról van szó.

Az ?srégi Subic família sarja, Nikola Zrinski magyaroknak, horvátoknak egyaránt nemzeti héroszuk. Lehetne az osztrákoké is, hiszen Zrínyi 1529-ben az ostromolt Bécs, török nevén Kizil Elma (aranyalma) védelmének résztvev?je volt. Tíz évvel kés?bb, Ferdinánd király sugalmazása nyomán a kostajnicai kastélyba szökött Hans Katzianer f?vezért megölette, mert a gróf ?t és János bátyját a törökhöz átállásra igyekezett rávenni. 1542-ben négyszáz horvát lovassal mentette fel a Pest ostromakor szorult helyzetbe került birodalmi és magyar hadakat. Ekkor nevezték ki Horvátország bánjává. A titulust b?ven megszolgálta, hiszen a törököt Somlyónál már abban az évben tönkreverte, miközben maga is súlyos sebet kapott. Ezek után címerb?vítésben részesült s a magyar Szent Korona f?rendi tagjává vált. Krupa váránál, majd Kostajnicánál fényes gy?zelmeket aratott, végül az ostromlott Szigetvár fölmentésére sietve Babocsánál aratott diadalt. Erre a bánnak épp a horvát rendek tettek súlyos szemrehányást, mondván: elhanyagolja a nemzeti érdeket. A vita tehát a hányatott sorsú Közép- és Dél-Európában korántsem mai kelet?.

Miközben a padisah, Törvényhozó Nagy Szulejmán megítélése egységes. A szultán az oszmán dics?ség megtestesülése, s nem csak birodalomépít?ként. A muszlimok többre tartják jogtudósként, költ?ként, m?pártolóként, a gazdaság fejleszt?jeként s a félhold legbölcsebb és legméltányosabb személyiségeként. Sok ezer gazelje, vagyis e sajátos versformában írt költeményei a török irodalom gyöngyszemei. Politikáját tekintve azt tette, amit kora összes uralkodója: igyekezett a lehet? legszélesebbre tágítani hatalmát és az iszlám befolyását. A vallás akkoriban f?képp szellemi fegyver volt, melyet Róma, a terjed? reformáció és annak elágazásai éppúgy t?zzel-vassal próbáltak érvényre juttatni. Ráadásul a Nyugat jó részét akkor sem erkölcsi megfontolások, hanem rövid távú érdekeik és kisszer? ellentéteik motiválták. A kiemelked? képesség? Szulejmánnak könny? volt a lehet?séget felismerni.

Több kevéssé ismert körülmény is a szultán kezére játszott. Szövetséget kötött I. Ferenc francia királlyal, aki pénzt, hajókat, korszer? fegyvereket bocsátott a Porta rendelkezésére. Esztergom 1543. évi ostromakor a támadásban részt vett egy teljes francia tüzérüteg is. Pápai tiltás ellenére gallok, olaszok és a spanyol inkvizíció elöl menekült zsidók segítségével sikerült megteremteni a korszer? török fegyvergyártást. Amit maguk nem voltak képesek el?állítani, a franciák a genovai hajóhad segítségével továbbították az elfoglalt égei-tengeri szigetek kiköt?ibe és Sztambulba.

Szulejmán és utódai célja nem els?sorban a Magyar Királyság, hanem a Nyugat elözönlése volt. Éppúgy, ahogy az iszlám teszi napjainkban, terrorral és migrációval egyaránt. S minthogy nem okulunk a történelemb?l – vagyis folyton belegázolunk ugyanabba a zavaros folyóba –, a védekezés mindinkább megnehezül. Német, francia, brit, olasz, görög, orosz, visegrádi törekvések csatáznak, miközben globális nagyhatalmi érdekekr?l és a nemzetállam semmibevételér?l van szó. Ehhez képest az emlékezés Szigetvár ostromára és Zrínyi halálára – a kegyelet mellett – nem más, mint a résztvev?k méltányos s f?képp objektív értékelése. Szulejmán, vele harmincezer török is ott vesztette életét, szemben kétezer-nyolcszáz magyarral és horváttal. H?stettet utóbbiak hajtottak végre, nem a nyomasztó túlerej? oszmánok. Ugyanakkor, ha valóban el?kerül a szultán türbéje, az nemcsak magyar- és európai, hanem világszenzáció. Olyan történelmi érték, amely nem elhalványítja, hanem fölragyogtatja a hazájukért életüket áldozók bátorságát.

Már-már elfelejt?dik, hogy a tervezett kormányközi találkozónak nem csak gazdasági, kulturális vonzata is van. Azt ugyanis senki se vonja kétségbe, hogy a magyarországi török építészet az országot számos m?emlékkel gyarapította. Eddig senkinek se szúrt szemet a pécsi dzsámi, az egri minaret, a Rudas fürd? kupolacsarnoka, a budai Várban Abdurrahmán pasa síremléke, a Rondella alatt a török temet?, a Jakováli Hasszán bástya és Gül baba türbéje. Musztafa Dzseláládze történetíró históriánk jeles forrása – és nem ? az egyetlen. S ha már a múltról van szó: Báthori Istvántól Forgách Ferenc erdélyi püspök-kancellárig, Bethlen Gáborig és II. Rákóczi Ferencig

számos kiválóságunk volt képes a törökkel egyezkedni.

A sajtóvitát és az internetes felületeken kavargó nézetkülönbségeket a romos szigetvári mecset felújítása robbantotta ki. Egy négyszázötven éves torony az aktuálpolitika áldozata lett. A visszamen?leges honféltés és a migráció miatt jogos ellenérzés annak ellenére sem csitul, hogy a mecset nem nyeri vissza korábbi funkcióját, tehát nem válik muszlim imahellyé. A botcsinálta hazafiaknak másodlagos, vagy épp közömbös, hogy a nem túl fejlett Szigetvár Zrínyi és Szulejmán közös emlékhelye révén bekapcsolódhatna az idegenforgalomba és munkát adhatna a környékbelieknek.

Akárhogy végz?dik a vita, a történelem nem írható át. Egy m?emlék, akár romosan is, tanúja a h?sies védekezésnek és a vereségnek. Többek közt ezért emlékezetesek József Attila szavai: „A harcot, amelyet ?seink vívtak, békévé oldja az emlékezés.”

W.-Nemessuri Zoltán - *A szerz? író*

www.magyaridok.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló